

Beretning For undersøgelse af Journalnr.: SIM 3/2009 Sb nr. 207 KUAS j.nr.: 2008-7.24.02/SIM-0018	Sted: Skærskovvej Matr. nr.: 14c Ejerlav: Funder By Sogn: Funder Herred: Hids Gl. Amt: Viborg
--	--

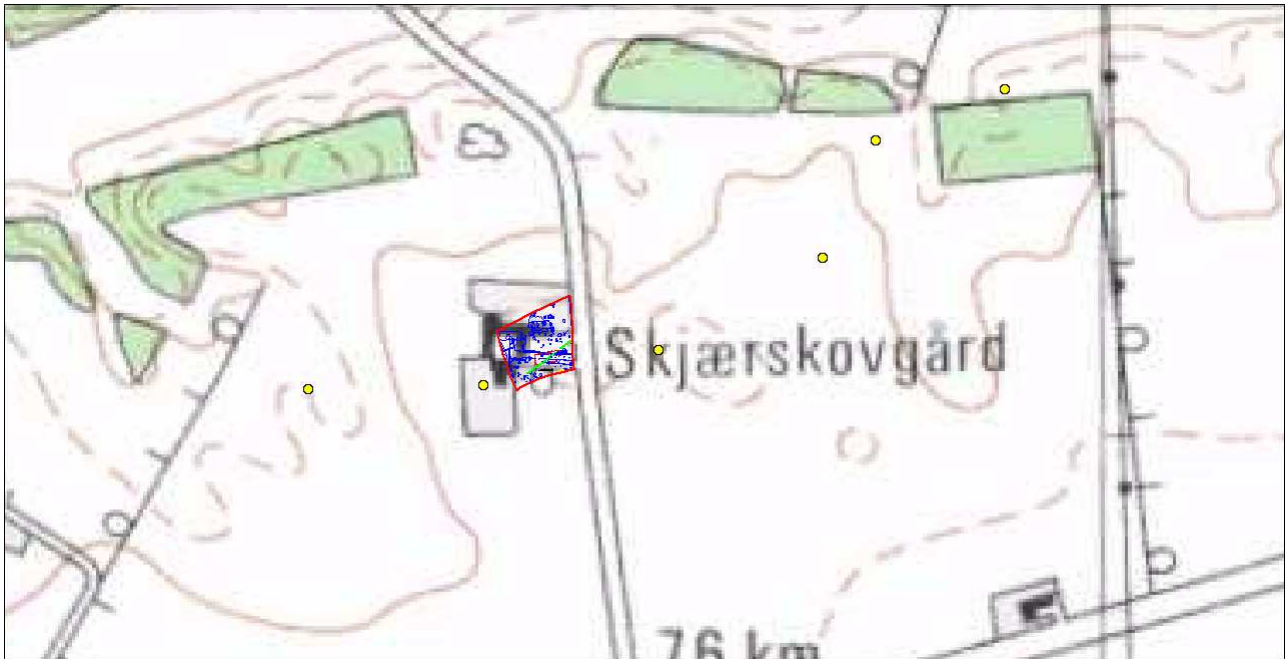

Fig. 1. Oversigtplan med omgivelser og registrerede fortidsminder i nærområdet.

Resume

Udgravning på matr. nr. 14c Funder, Funder sogn i forbindelse med Motorvejs anlægningen. Udgravningen viste flere anlæg. Et af disse var et stort anlæg, muligvis en indhegning eller en stavplanke bygning. En stolpehulsrække bestående af 21 stolpehuller; samt flere gruber og stolpehuller.

Sted	Dato	Navn og underskrift
Silkeborg Museum	2009	Kirsten Nellemann Nielsen

Indholdsfortegnelse

Indledning	side 3
Udgravningens resultater	side 3
Topografi	side 6
Fortidsmindelandskabet	side 6
Udgravningsdata	side 6
Metode	side 6
Data	side 7
Fremtidigt arbejde	side 7

Indledning

Silkeborg Museum har i forbindelse med anlæg af motorvejsstrækningen 6615 Hørbylunde – Funder 6615 foretaget prøvegravningerne på den første strejkning. Forundersøgelserne resulterede i flere interessante områder, der skulle undersøges nærmere, herunder Skærskovvej I, hvor en væggrøft med tilhørende stolpehuller, en stolpehulsrække og flere andre anlæg tydede på aktiviteter fra flere forhistoriske/ historiske perioder. På grundlag af dette foretog Silkeborg Museum en udgravning i perioden fra d. 21. juli til 5 august.

Udgifterne til disse undersøgelser påhviler ifølge museumsloven §26 stk. 2 og §27 stk. 4 bygherre, der i dette tilfælde er Vejdirektoratet, Thomas Helsteds Vej 11, 8660 Skanderborg. Al korrespondance er ført mellem museumsinspektør Peter Mohr Christensen, Silkeborg Museum og Jeanette R. Z. Østergaard, Vejdirektoratet, Thomas Helsteds Vej 11, 8660 Skanderborg.

Undertegnede foretog den arkæologiske undersøgelse og udfærdigede nærværende rapport.

Udgravningens resultater

Et felt på 2500 m² blev åbnet. Indenfor feltet fandtes de tydelige rester af en moderne gård, som er nedrevet for nylig. Eventuelle spor af fortidig aktivitet kunne ikke findes under disse recente fyldskifter.

I forbindelse med forundersøgelsen fremkom bl.a. en væggrøft med tilhørende stolpehuller/stenspor. Denne væggrøft blev genfundet, og hele anlæggets udstrækning blev fundet. Anlægget var et stort rektangulær øst - vest orienteret og har været ca. 19 x 7 meter. Den smalle væggrøft, samt de tilhørende stolpehuller, var kun ca. 2-10 cm dyb.

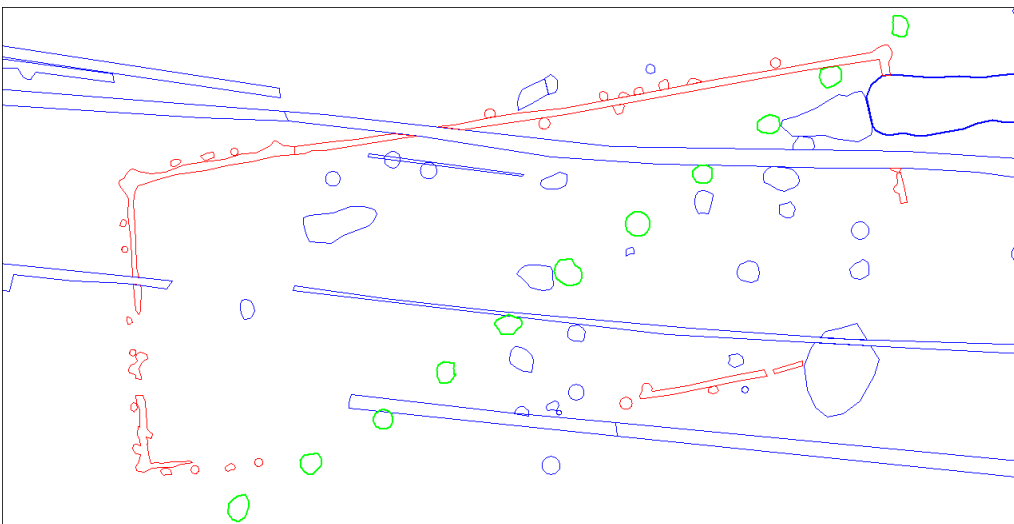

Fig. 3 væggrøft med stolpehuller under udgravning.

Dette kunne indikere en bindingsværkskonstruktion med fodrem og syldsten, eller en bulkonstruktion, men mangelen på dybe stolpehuller fra den tagbærende konstruktion tyder på at der snarere er tale om en indhegning eller evt. en stavplankekonstruktion. Der fandtes ingen genstande, der kunne henføres til anlægget og dermed give en datering. Pt. afventes en C14 datering på udtagne trækulsprøver.

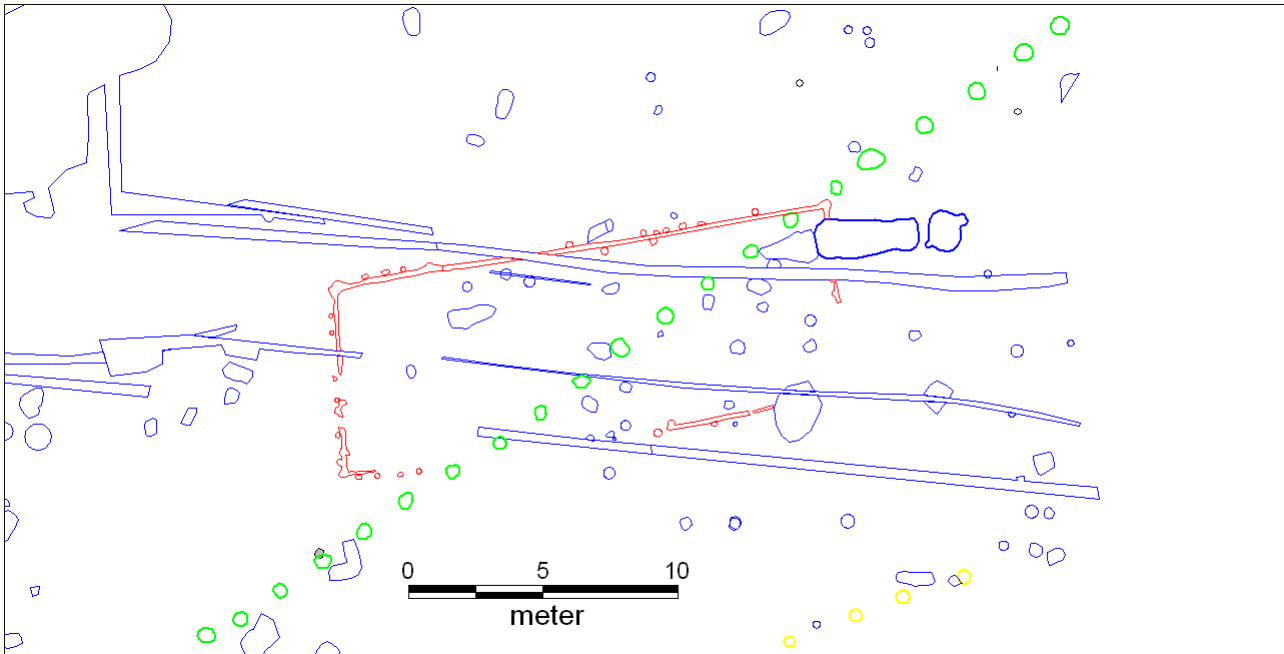

Fig 3. Det store rektangulære anlæg A300 og stolpehulsrækken A301, hhv. markeret med stribet bånd og paptallerkner.

Plan med A300 markeret m rødt, del af A301 ses markeret m grønt.

Ligeledes fandt man i forundersøgelsen en række stolpehuller, der ved selve udgravningen viste sig at være en lang sydøst – nordvest orienteret stolpehulsrække, bestående af 21 stenfyldte stolpehuller. Stolpehullernes bredde svinger mellem 50 – 60 cm. Et af stolpehullerne var over 50 cm dybt, mens de andre undersøgte var ca. 30 cm dybe. Rækken må tolkes som et kultisk anlæg, en processionsrække eller lignende. Stolpehullernes størrelse, samt mangel på forbindelse til andre anlæg bevirker at rækken ikke tolkes som værende et hegn. Datering af rækken kan ikke umiddelbart foretages, da der i de snittede stolpehuller ikke fandtes keramik eller lignende daterende genstande. Da ingen af stolpehullerne skærer eller bliver skåret af de omkringliggende anlæg er heller ikke en relativ datering mulig. Lignende rækker af stolpehuller kendes dog fra en del bronzealder anlæg, her ses de i forbindelse med kogestensgrube rækker, som tillægges en kultisk betydning.¹ Rækken blev forsøgt genfundet på østsiden af Skærskovvej, men desværre syntes den ikke at fortsætte.

Plan over Den langer stolpehulsrække A301 markeret m grønt, A300 markeret m rødt, samt det delvist afdækkede hus A302 i Sydøst markeret m gult.

Ud over disse to markante anlæg registreredes flere fortidige aktivitetsspor. Mod feltets sydlige grænse indikerer fem stolpehuller et hus, A302 hvis sydlige del befinder sig udenfor feltgrænsen. Ca. midt i feltet undersøgtes fire mindre stolpehuller. Disse tolkes som en økonomibygning A303. Anlægget kan ikke dateres, ligesom det ikke kan relateres til andre anlæg, men det orientere sig som det store rektangulære anlæg.

I feltets nordlige del undersøgtes fire gruber. En af disse havde flere tydeligt afgrænsede lag, bl.a. et meget trækulsholdigt og et stenfyldt lag i bunden. I grubens rand var desuden flere stolpehullerlignende nedgravninger. Fylden omkring stenlægningen indeholdt keramikskår, der daterer gruben til senneolitikum/ bronzealder. (ca. 1800 f. kr.)

¹ Kristensen, I.K.: Kogegruber, *KUML 2008*

Fig. 4 snit gennem gruben, med stenlægningen i den klart afgrænsede nedgravning.

Topografi

Det berørte område ligger på et forholdsvist plant plateau i et kuperet terræn. Undergrunden bestod hovedsagligt af gulbrunt gruset sand med indslag af gulbrunt sandet ler.

Fortidsmindelandskabet

Der er registreret en gravhøj i umiddelbar nærhed af den berørte matrikel. Desuden er der i nærområdet registreret flere gravhøje.

Udgravningsdata

Undersøgelsen foregik i perioden fra den 9. til 12. juni 2009 med følgende deltagere: Cand. Mag. Kirsten Nellemann Nielsen (daglig leder), Ph.D. Mogens Skaaning Høgsberg, Cand. Mag. Peter Bye Jensen og museumsmedarbejder Mette Bundgaard. Maskinfører var entreprenør Leo Andersen. Der blev brugt i alt 149 mandetimer samt 31 1/2 maskintimer.

Metode

På baggrund af resultaterne fra forundersøgelsen udlagdes et felt til nærmere undersøgelse. Muldafrømningen samt fjernelsen af 10-15 cm råjord foretoges med maskine. I alt undersøgtes ca. 2500 m². Feltet samt alle anlæg blev indmålt med GPS i system 34. Et udvalg af anlæggene blev snittet og tegnet. Anlæggene blev snittet med skovl. Alle oplysninger fremkommet ved undersøgelsen registreredes i gravebogen.

Data

Sagen er journaliseret på Silkeborg Museum som SIM 3/2009 Skærskovvej I, Funder sogn. Alle oldsager og original dokumentation opbevares her.

Fremtidigt arbejde

På Marken umiddelbart syd for udgravningsfeltet formodes at ligge den anden halvdel af et hus, hvis nordlige del kunne registreres i feltet.